

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

БАЯН-АГТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Аудитын код: БУА-2024/140/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган аймаг

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ

Утас: 7034-2580

Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол

Утас: 7034-2716

Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: П.Содном

Утас: 70242495

Цахим хаяг: Sodnomp@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт.....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.....
4. Аудитын тайлан
- 4.1 Ерөнхий зүйл
.....
- 4.2 Материаллаг байдал
.....
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
.....
5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

Бусад асуудлын хэсэг

Баян-Агт сумын нь 2023 онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 5 зорилт, 27 арга хэмжээний хэрэгжилт 92.0 хувиар дүгнэсэн, хөтөлбөр арга хэмжээнд зориулан 740,550.3 мянган төгрөгийг төсөв батлагдаж, гүйцэтгэлээр 88.1 хувийг буюу 652103.9 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Баян-Агт сумын ЗДТГ нь 2023 оны санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

**БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2024.02.23 № 131
танай _____ ны № _____ т

БЯАН-АГТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Л.ТҮВШИНЖАРГАЛ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баян-Агт сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Агт сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Байгууллагын тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Сумын өвс тэжээлийн нөөцтэй холбоотой 35,403.6 мянган төгрөгийн авлага, ажилчидтай холбоотой өмнөх оны авлагаас 1,530.9 мянган төгрөгийг барагдуулаагүй байна.

006020303

2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>200,397,923.60</u>	<u>235,391,376.44</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	9,210.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	9,210.00
3121	Төгрөг	-	9,210.00
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	9,210.00
33	АВЛАГА	17,787,745.16	41,231,802.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,412,745.16	1,530,902.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	10,000,000.00	-
335	Бусад авлага	5,375,000.00	39,700,900.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	5,375,000.00	39,700,900.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	153,680,215.94	165,220,401.94
351	Түүхий эд материал	82,389,935.91	82,389,935.91
35110	Тусгай зориулалттай материал	82,389,935.91	82,389,935.91
354	Хангамжийн материал	39,725,280.03	46,351,466.03
35410	Бичиг хэргийн материал	2,416,500.00	6,420,600.00
35420	Аж ахуйн материал	21,144,966.03	19,216,966.03
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,879,000.00	2,119,600.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	200,000.00	200,000.00
35450	Барилгын засварын материал	1,558,700.00	1,913,186.00
35470	Бусад хангамжийн материал	12,526,114.00	16,481,114.00
35500	Биологийн хөрөнгө	-	1,279,000.00
35600	Мал амьтад	31,565,000.00	35,200,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	28,929,962.50	28,929,962.50
36300	Тэжээлийн нөөц	28,929,962.50	28,929,962.50
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,301,366,314.34</u>	<u>2,981,315,022.00</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,301,366,314.34	2,981,315,022.00
392	Биет хөрөнгө	2,271,128,814.34	2,933,034,022.00
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,603,046,147.11	2,275,252,663.11
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(330,206,058.04)	(377,962,290.91)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	241,943,024.85	295,233,024.85
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(157,099,494.59)	(170,229,761.42)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	268,763,512.64	301,162,512.64
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(214,566,002.11)	(229,505,890.70)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	89,091,331.77	89,091,331.77
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(32,660,969.09)	(39,833,675.50)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	830,623,014.40	830,623,014.40
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(44,556,150.60)	(54,854,880.75)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	62,681,800.00	62,681,800.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(47,055,503.76)	(49,747,987.25)
39217	Ном	1,124,161.76	1,124,161.76
393	Биет бус хөрөнгө	30,237,500.00	48,281,000.00
39301	Програм хангамж	2,700,000.00	2,700,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,242,500.00)	(2,355,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	29,780,000.00	47,936,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,501,764,237.94</u>	<u>3,216,706,398.44</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>33,514.00</u>	<u>80,154.87</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	33,514.00	80,154.87
413	Өглөг	33,514.00	80,154.87
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	80,154.87
4136	Бусад өглөг	33,514.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	33,514.00	-

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,471,950,723.94</u>	<u>3,216,626,243.57</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,471,950,723.94	3,216,626,243.57
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан		
		246,305,820.35	294,241,820.35
51101	Өмч: - төрийн	246,305,820.35	294,241,820.35
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,038,019,479.59	2,734,758,999.22
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	2,038,019,479.59	2,038,019,479.59
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	696,739,519.63
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	187,625,424.00	187,625,424.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,471,984,237.94</u>	<u>3,216,706,398.44</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,607,886,954.85	1,499,465,467.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	955,399,294.85	748,043,916.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	955,399,294.85	748,043,916.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,164,500.00	748,043,916.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,334,500.00	800,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,495,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	7,830,000.00	745,748,916.00
120009	Бусад орлого	943,234,794.85	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	652,487,660.00	751,421,551.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	165,013,560.00	82,790,151.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	165,013,560.00	79,790,151.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	487,474,100.00	668,631,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	487,474,100.00	668,631,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	563,082,900.76	802,725,947.37
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	563,082,900.76	802,725,947.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	533,779,747.61	772,608,406.90
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	228,835,691.54	411,490,672.00
210101	Үндсэн цалин	173,334,487.11	257,522,214.76
210102	Нэмэгдэл	41,973,969.00	101,024,041.00
210104	Урамшуулал	7,790,668.00	41,484,489.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	5,736,567.43	11,459,927.24
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,731,755.13	52,804,833.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,880,070.34	36,427,288.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,445,647.33	4,285,563.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,816,397.89	3,318,450.82
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	478,186.04	803,246.36
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,111,453.53	7,970,284.05

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,447,625.00	50,024,114.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,960,000.00	6,504,836.84
210302	Түлш, халаалт	39,487,625.00	43,519,278.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,666,283.46	31,907,500.00
210401	Бичиг хэрэг	2,355,830.00	4,564,700.00
210402	Тээвэр, шатахуун	26,643,964.00	13,010,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,858,000.00	3,258,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,297,000.00	3,746,300.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	154,000.00	1,462,900.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	6,357,489.46	5,865,000.00
2105	Нормативт зардал	400,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	400,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,996,000.00	28,233,000.00
210604	Урсгал засвар	2,996,000.00	28,233,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,584,000.00	5,364,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,584,000.00	5,364,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,743,000.00	13,582,935.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,941,000.00	11,018,851.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,000.00	172,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	700,000.00	671,825.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	61,533.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	66,000.00
210807	Газрын төлбөр	842,000.00	1,592,726.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	180,375,392.48	179,200,852.04
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,195,786.00	77,539,253.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	696,028.00	5,558,790.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	47,483,578.48	96,102,808.34
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	29,303,153.15	30,117,540.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	9,158,300.00	12,790,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	845,000.00	540,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,300.00	11,250,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000,000.00	1,000,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	20,144,853.15	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	20,144,853.15	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	17,327,540.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	17,327,540.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,044,804,054.09	696,739,519.63
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,044,804,054.09	696,739,519.63

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	660,394,660.00	763,290,051.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,334,500.00	800,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,334,500.00	800,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,334,500.00	800,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,334,500.00	800,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	656,060,160.00	762,490,051.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	168,586,060.00	93,858,651.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	168,586,060.00	90,858,651.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	487,474,100.00	668,631,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	487,474,100.00	668,631,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	521,326,160.00	701,415,351.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	521,326,160.00	701,415,351.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	492,868,006.85	671,837,810.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	228,743,060.54	410,497,498.76
210101	Үндсэн цалин	173,301,177.50	257,499,382.76
210102	Нэмэгдэл	41,914,647.61	101,024,041.00
210104	Урамшуулал	7,790,668.00	41,484,489.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	5,736,567.43	10,489,586.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,049,071.31	52,916,163.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	20,399,243.72	36,427,288.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,400,240.05	4,285,563.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,757,768.77	3,318,450.82
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	409,186.04	803,245.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,082,632.73	8,081,614.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	43,447,625.00	49,943,959.97
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,960,000.00	6,504,836.84
210302	Түлш, халаалт	39,487,625.00	43,439,123.13
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,228,960.00	30,266,600.00
210401	Бичиг хэрэг	1,897,800.00	2,743,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,973,160.00	13,010,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,858,000.00	3,258,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,000,000.00	5,140,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,500,000.00	6,114,400.00
2105	Нормативт зардал	1,400,000.00	900,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,400,000.00	900,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,000,000.00	32,000,000.00

210604	Урсгал засвар	7,000,000.00	32,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,584,000.00	5,364,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,584,000.00	5,364,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,802,000.00	8,579,535.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,000,000.00	6,015,451.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,000.00	172,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	700,000.00	645,358.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	66,000.00
210807	Газрын төлбөр	842,000.00	1,592,726.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	144,613,290.00	81,369,553.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	143,373,290.00	74,612,953.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,240,000.00	6,756,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	28,458,153.15	29,577,540.47
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	8,313,300.00	12,250,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6,313,300.00	11,250,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000,000.00	1,000,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	20,144,853.15	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	20,144,853.15	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	17,327,540.47
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	17,327,540.47
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	139,068,500.00	61,874,700.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	128,000,000.00	61,874,700.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	128,000,000.00	61,874,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	128,000,000.00	61,874,700.00
220001	Барилга байгууламж	-	43,759,700.00
222001	Тоног төхөөрөмж	91,000,000.00	18,115,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	37,000,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(128,000,000.00)	(61,874,700.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	11,068,500.00	(0.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	9,210.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	276,085,820.35	187,625,424.00	993,215,425.50	1,456,926,669.85
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,085,820.35	187,625,424.00	993,215,425.50	1,456,926,669.85
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,044,804,054.09	1,044,804,054.09
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	276,085,820.35	187,625,424.00	2,038,019,479.59	2,501,730,723.94
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	276,085,820.35	187,625,424.00	2,038,019,479.59	2,501,730,723.94
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,085,820.35	187,625,424.00	2,038,019,479.59	2,501,730,723.94
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	18,156,000.00	-	-	18,156,000.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	696,739,519.63	696,739,519.63
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	294,241,820.35	187,625,424.00	2,734,758,999.22	3,216,626,243.57

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	740550300.00	652103859.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	740550300.00	652103859.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	709366400.00	639853859.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	470351200.00	410497498.76
210101	Үндсэн цалин	297555300.00	257499382.76
210102	Нэмэгдэл	113599500.00	101024041.00
210104	Урамшуулал	38087900.00	41484489.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21108500.00	10489586.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	58793800.00	52916163.10
210201	Тэтгэврийн даатгал	39979800.00	36427288.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4703500.00	4285563.50
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3762800.00	3318450.82
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	940700.00	803245.96
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9407000.00	8081614.53
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	50949800.00	49943959.97
210301	Гэрэл, цахилгаан	7510000.00	6504836.84
210302	Түлш, халаалт	43439800.00	43439123.13
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32148600.00	32081600.00

210401	Бичиг хэрэг	2810000.00	2743600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	13010600.00	13010600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,258,000.00	3,258,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,140,000.00	5,140,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,930,000.00	7,929,400.00
2105	Нормативт зардал	900,000.00	900,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	900,000.00	900,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	37,500,000.00	37,500,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,500,000.00	5,500,000.00
210604	Урсгал засвар	32,000,000.00	32,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,700,000.00	5,364,500.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,700,000.00	5,364,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,723,000.00	7,619,084.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,055,000.00	5,055,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	172,000.00	172,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,300,000.00	645,358.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	66,000.00	66,000.00
210807	Газрын төлбөр	2,042,000.00	1,592,726.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,300,000.00	43,031,053.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,500,000.00	36,274,453.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,800,000.00	6,756,600.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,183,900.00	12,250,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,183,900.00	12,250,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,250,000.00	11,250,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	18,933,900.00	
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,000,000.00	1,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	740,550,300.00	669,431,400.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	668,631,400.00	668,631,400.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	668,631,400.00	668,631,400.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	71,918,900.00	800,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500,000.00	800,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	68,418,900.00	

5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		9,210.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	-	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	-	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	-	25.00
620001	Удирдах ажилтан	-	9.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	-	8.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	-	8.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	93,858,651.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	39,298,951.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	39,298,951.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	960,451.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	960,451.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	38,338,500.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	38,338,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	54,559,700.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	54,559,700.00
220001	Барилга байгууламж	-	43,759,700.00
222001	Тоног төхөөрөмж	-	10,800,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	93,858,651.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	93,858,651.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	3,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	90,858,651.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 59,077.9 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- Аж ахуй дансанд бүртгэлтэй сумын өвсний нөөц, малын тэжээлийг худалдан борлуулсны 35,394,400 орлогын тооцоог санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүйг аудитын явцад залруулан бүртгэсэн.
- Мөнгөн гүйлгээний тайланд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан зардлын 12615000 төгрөгийг хөрөнгө худалдан авах зардалд бүртгээгүй.
- Өмнөх онд нэмэлт санхүүжилтийн данснаас төвлөрүүлсэн 11,068,500 төгрөгийн авлага барагдсан санхүүгийн тайланд орлогоор бүртгээгүйг аудитын явцад залрууллаа.

Аудитаар нийт 110,328.2 мянган төгрөгийн алдаа² илэрснээс 344.6 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 109,983.6 төгрөгийн 2 албан шаардлага, алдаа зөрчлийг арилгах давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Цалингийн зардалд түүвэр горим хэрэгжүүлэхэд нягтлан бодогч нь 1 дүгээр сард төсвийн мэргэжилтний эзгүй үеийн түр орлон гүйцэтгэх 40 хувийн нэмэгдэл хөлс илүү олгосон байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 -д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах;"

5.2 Албан шаардлага

1. Бараа материалын дансанд түүвэрлэлт хийхэд бичиг хэргийн материалын дансанд 2 төрлийн принтер үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь НББОУС-16-д "Үндсэн хөрөнгө гэж дараах шалгуурыг хангасан хөрөнгийг хэлнэ а/ үйлдвэрлэл, борлуулалт, үйлчилгээ, түрээс эсвэл удирдлагын хэрэгцээнд ашиглаж байгаа б/ нэгээс дээш тайлант хугацаанд ашиглагдах" хөрөнгийг хэлнэ" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна. Бичиг хэргийн дансанд ном, принтер орлогод авсан байна.

2. Шилэн дансны цахим хуудсанд цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 1 гүйлгээний 543,990.0 орлогын 3 гүйлгээний 104,017.1 мянган төгрөгийн гүйлгээг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.5.цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр;" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Илрүүлэлт: Төсвийн зарцуулалттай холбоотой асуудал

1. Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулахдаа Засаг даргын зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл, шийдвэргүй захирамжаар зарцуулсан байна.

Энэ нь Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулах журмын 4.1.Нөөц хөрөнгийг Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэрийг үндэслэн тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар зарцуулна." гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулахдаа зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэр гаргаж байх.

Илрүүлэлт: Дотоод хяналттай холбоотой

2. Байгууллагын дотоод хяналт шалгалт хийх журам батлаагүй, дотоод хяналт шалгалт зохион байгуулаагүй байна.

Энэ нь ЗГ-ын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын 1.3-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь энэхүү нийтлэг журамд нийцүүлэн, өөрийн үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон "Дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам"-тай байна, 3.5-д "Дотоод хяналт шалгалтын нэгж, ажилтан нь хяналт шалгалтын ажлын дүн, авсан арга хэмжээний талаар улиралд нэгээс доошгүй удаа тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлагын хурлаар хэлэлцүүлж, шаардлагатай бол шийдвэр гаргуулан хамт олонд мэдээлнэ." Гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын дотоод хяналтын баг томилон, хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам боловсруулан, хяналт хэрэгжүүлэх.

Илрүүлэлт: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуультай холбоотой

3. Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй албан хэрэгцээний автомашинд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 "Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй бүх төрлийн автотээврийн хэрэгсэлд бусад автотээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ." гэж заасан улсын дугаар ашиглаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Автотээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн	Үүнээс					Зөвлөмж	
						Залруулсан		Залруулаагүй				
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Өмнөх онд нэмэлт санхүүжилтийн	1	11068.5	1	11068.5		1	11068.5					

данснаас төвлөрүүлсэн 11068500 төгрөгийн авлага барагдсан санхүүгийн тайланд орлогоор бүртгээгүйг аудитын явцад залрууллаа.													
Мөнгөн гүйлгээний тайланд үндсэн хөрөнгө худалдан авсан зардлын 12615000 төгрөгийг хөрөнгө худалдан авах зардалд бүртгээгүй.	1	12615.0	1	12615.0			1	12615.0					
Аж ахуй дансанд бүртгэлтэй сумын өвсны нөөц, малын тэжээлийг худалдан борлуулсны 35394400 орлогын тооцоог санхүүгийн тайланд авлагаар тусгаагүйг аудитын явцад залруулан бүртгэсэн.	1	35394.4	1	35394.4			1	35394.4					
Дүн	3	59077.9	3	59077.9			3	59077.9					

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн

Цалингийн зардалд түүвэр горим хэрэгжүүлэхэд нягтлан бодогч нь 1 дүгээр сард төсвийн мэргэжилтний эзгүй үеийн түр орлон гүйцэтгэх 40 хувийн нэмэгдэл хөлс илүү олгосон байна.	1	344.6	1	344.6								
Бараа материалын дансанд түүвэрлэлт хийхэд бичиг хэргийн материалын дансанд 2 төрлийн принтер үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байна.	1				1	526.6						
Байгууллагын дансанд бүртгэлтэй албан хэрэгцээны автомашинд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4 "Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй бүх төрлийн автотээврийн хэрэгсэлд бусад автотээврийн хэрэгслээс ялгагдах тод дэвсгэр өнгө бүхий улсын дугаар хэрэглэнэ." гэж заасан улсын дугаар ашиглаагүй байна.							1					
Байгууллагын дотоод хяналт шалгалт хийх журам батлаагүй, дотоод хяналт шалгалт зохион байгуулаагүй							1					

